

Vergaderjaar 2018–2019

28 684

Naar een veiliger samenleving

Nr. 566

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 juni 2019

Tijdens de Begrotingsbehandeling van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, d.d. 22 november jl., heb ik het lid Helder (PVV) toegezegd om op basis van beschikbare data onderzoek te doen naar het aantal ouderen dat slachtoffer is van High Impact Crimes (HIC).¹ Tevens is naar aanleiding van voornoemde begrotingsbehandeling de motie van de heer Krol (50PLUS) aangenomen om ouderen in algemene zin meer weerbaar te maken tegen criminaliteit.² Met deze brief informeer ik u over de uitvoering van deze motie en toezegging.

Aantallen slachtoffers onder ouderen

De politie registreert het aantal misdrijven op basis van aangifte van een slachtoffer en/of wanneer er een verdachte is. Dit laatste gebeurt bijvoorbeeld in geval een verdachte meerdere inbraken bekent. Op basis daarvan verstrekt de politie uit de politiestructuren cijfers over het aantal slachtoffers.

Uit de door de politie geregistreerde en geaccordeerde criminaliteitscijfers, zoals die luiden op 4 juni 2019, blijkt dat 125.815 mensen in 2018 als slachtoffer van een HIC-delict zijn geregistreerd (zie onderstaande tabel). Hiervan zijn 16.597 mensen 65 jaar of ouder.

Aantal slachtoffers	2015	2016	2017	2018
Woninginbraak ¹	63.994	58.528	52.037	45.458
Geweld ²	70.934	79.311	75.268	75.088
Straatroof	4.506	4.368	3.773	3.775
Overval	1.062	1.307	1.254	1.494
Totaal	140.496	143.514	132.332	125.815

¹ Handelingen II 2018/19, nr. 27, item 14, p. 11.

² Kamerstuk 35 000 VI, nr. 67.

Aantal slachtoffers 65+	2015	2016	2017	2018
Woninginbraak	17.299	16.555	14.740	13.611
Geweld	2.185	2.551	2.510	2.589
Straatroof	322	261	264	251
Overval	163	131	146	146
Totaal	19.969	19.498	17.660	16.597

¹ Hieronder valt diefstal in/uit woning al dan niet met geweld.

² Onder geweld valt openlijk geweld (tegen personen), bedreiging en mishandeling.

Uit de cijfers blijkt dat het aantal geregistreerde HIC-slachtoffers van 65 jaar of ouder in de afgelopen drie jaar met circa 17% is afgenomen van 19.969 in 2015 naar 16.597 in 2018. Daarmee is het aantal oudere slachtoffers sterker afgenomen dan het totaal aantal slachtoffers van HIC-delicten dat in de afgelopen drie jaar met 10,5% daalde.

Deze High Impact Crimes zijn ingrijpend voor slachtoffers en daarom zet ik in op het aantal slachtoffers zoveel mogelijk te beperken. Een kwetsbare groep als de ouderen krijgt daarbij specifieke aandacht. Hieronder zal ik ingaan op specifiek op ouderen gerichte maatregelen.

Weerbaarheid ouderen en motie Krol (Kamerstuk 35 000 VI, nr. 67)

Zoals ik uw Kamer eerder heb gemeld, is de aanpak van overvallen, straatroven, woninginbraken en gewelddelicten bij uitstek een maatschappelijke opgave die door samenwerking tussen publieke en private partijen vorm wordt gegeven.³ De fysieke integriteit van ieder individu en zijn of haar bezit is een groot goed en inbreuk hierop mag niet ongestraft blijven. Ook is het van belang dat mensen in de omgeving van ouderen, bijvoorbeeld burens, hun kinderen en mantelzorgers, daar waar mogelijk ouderen bijstaan en hun kwetsbaarheid helpen te verminderen.

Om deze High Impact Crimes tegen te gaan, wordt met een integrale aanpak gewerkt waarbij zowel het voorkomen als het aanpakken van criminaliteit de aandacht heeft. Het openbaar ministerie en de politie hebben een belangrijke taak ten aanzien van de opsporing van daders. Daarnaast wordt ingezet op het voorkomen van slachtofferschap, onder andere door het nemen van preventieve maatregelen in samenwerking met verschillende maatschappelijke partners. Daartoe worden onder andere publiekscampagnes ingezet op het thema woninginbraken en is eind mei ook de publiekscampagne cybercrime gestart om burgers bewuster te maken van wat ze zelf kunnen doen om te voorkomen dat ze slachtoffer worden. Ouderen vormen een doelgroep die extra en op de doelgroep toegesneden aandacht krijgt. In dit kader heb ik de motie Krol (50PLUS) omarmd waarmee uw Kamer heeft gevraagd om ouderen in algemene zin meer weerbaar te maken tegen criminaliteit en hen hiervoor waar mogelijk handvatten te bieden.

Om senioren weerbaarder te maken werk ik samen met de ouderenbonden (ANBO en KBO-PCOB) op het gebied van voorlichting aan senioren over veiligheid. Onder andere door middel van de organisatie van kleine en middelgrote evenementen worden senioren geïnformeerd over preventieve maatregelen die ze kunnen nemen om de veiligheid in en rondom het huis te bevorderen. Hierbij wordt veel aandacht besteed aan het herkennen en voorkomen van babbeltucs. In dit kader heeft de KBO-PCOB in samenwerking met de Vrije Universiteit een virtuele

³ Kamerstuk 28 684, nr. 548.

weerbaarheidstraining ontwikkeld voor ouderen. Door de adviezen ten aanzien van het herkennen van babbeltrucs en voorkomen van slachtofferchap in de praktijk te brengen kunnen ouderen hun weerbaarheid vergroten.

Daarnaast wordt dit jaar meer aandacht besteed aan internetveiligheid en is de nieuwe publiekscampagne cybercrime ook mede gericht op senioren. Ouderen krijgen immers steeds vaker te maken met digitale babbeltrucs of phishing-mails of -sms'jes. Om te bevorderen dat senioren minder kwetsbaar zijn voor online oplichting, worden onder andere trainingsmodules ontwikkeld om digitale babbeltrucs beter te herkennen. Ook heeft de KBO-PCOB van hun magazine een themanummer over cybercrime uitgebracht.

Naast deze activiteiten is dit jaar, evenals vorig jaar, in samenwerking met de ouderenbond ANBO een Veiligheids-10-daagse georganiseerd. Ook hier lag de focus op veiligheid in en om de woning en internetcriminaliteit. Van 1 tot en met 12 april jl. zijn op verschillende plaatsen in het land informatiebijeenkomsten georganiseerd voor senioren, waar verschillende workshops werden gegeven. De workshops zijn verzorgd door publieke en private partijen. Ik heb zelf de Veiligheids-10-daagse geopend en gepromoot en kunnen zien dat door middel van deze publiek-private samenwerking een mooie bijdrage wordt geleverd aan het weerbaarder maken van deze doelgroep. De verschillende bijeenkomsten worden geëvalueerd om zo goed mogelijk te kunnen (blijven) aansluiten op de ervaringen en behoeften van ouderen.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus